

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ	IV
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	6
1.3 สมมติฐานของการศึกษา.....	7
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	8
1.5 วิธีดำเนินการศึกษา	9
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
1.7 นิยามศัพท์.....	11
2 สภาพปัญหา แนวความคิด และมาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและ	18
 ควบคุมมลพิษทางทะเลที่เกิดจากอุตสาหกรรมปิโตรเคมีในมาบตาพุด	
 คอมเพล็กซ์.....	
2.1 สภาพปัญหามลพิษทางทะเลที่เกิดจากอุตสาหกรรมปิโตรเคมีใน	21
มาบตาพุดคอมเพล็กซ์.....	
2.1.1 สภาพปัญหามลพิษทางทะเลที่เกิดจากอุตสาหกรรมปิโตรเคมีใน....	21
มาบตาพุดคอมเพล็กซ์.....	
2.1.1.1 มลพิษทางทะเลที่เกิดจากอุตสาหกรรมปิโตรเคมีโดยตรง...	22
1) มลพิษจากการไหลทิ้งของโรงงานอุตสาหกรรม	22
2) มลพิษจากการสะสมในอากาศ	23

บทที่

หน้า

2.1.2.2	มลพิษทางทะเลที่เกิดจากอุตสาหกรรมปิโตรเคมีโดยอ้อม .	23
	1) มลพิษจากการชะล้างของเสียที่ถูกฝังกลบ	24
	2) มลพิษจากเรือ	24
	(1) การปล่อยทิ้งหรือระบายน้ำมันหรือน้ำมันปนเปื้อน	24
	น้ำมันอย่างจงใจ.....	
	(2) การเกิดอุบัติเหตุในการเดินเรือ	25
	3) มลพิษจากน้ำมัน.....	25
	(1) โรงงานอุตสาหกรรมปล่อยทิ้งหรือระบายน้ำมัน	26
	หรือน้ำมันปนเปื้อนน้ำมันลงสู่แม่น้ำแล้วไหลลงทะเล ..	
	(2) การรั่วไหลของท่อส่งน้ำมันจากแท่นขุดเจาะ	26
	กลางทะเล หรือการรั่วไหลของท่อส่งน้ำมันที่ต่อ	
	เข้าสู่โรงงานอุตสาหกรรม	
	(3) การรั่วไหลหรือระบายน้ำจากเรือบรรทุกน้ำมัน	26
	ที่จอดเทียบท่าเรืออุตสาหกรรมมาบตาพุด	
	4) มลพิษจากการทิ้งเท	26
2.1.2	ผลกระทบของมลพิษทางทะเลที่เกิดจากอุตสาหกรรมปิโตรเคมี....	27
	2.1.2.1 ผลกระทบต่อสัตว์น้ำ ปะการัง และระบบนิเวศ	27
	2.1.2.2 ผลกระทบต่อการประมง	28
	2.1.2.3 ผลกระทบต่อธุรกิจท่องเที่ยว	30
	2.1.2.4 ผลกระทบต่อชุมชนและสุขภาพอนามัยของประชาชน	31
2.2	แนวความคิดและหลักการในการป้องกันและควบคุมมลพิษทางทะเล	35
	2.2.1 วิวัฒนาการของกฎหมายในการป้องกันและควบคุมมลพิษทางทะเล	35
	2.2.2 แนวความคิดพื้นฐานในการป้องกันและควบคุมมลพิษทางทะเล	38
	2.2.3 หลักในการป้องกันและควบคุมมลพิษทางทะเล.....	41
	2.2.3.1 หลักในเรื่องอำนาจอธิปไตย และสิทธิอธิปไตยของรัฐ.....	41
	เหนือทรัพยากรธรรมชาติ	
	2.2.3.2 หลักในเรื่องการคุ้มครองและรักษาสีงแวดล้อมทางทะเล ...	43

บทที่

หน้า

2.2.3.3	หลักในเรื่องการป้องกันภาวะมลพิษ.....	44
2.2.3.4	หลักในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	45
2.2.3.5	หลักในเรื่องความร่วมมือระหว่างประเทศ.....	45
2.3	มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและควบคุมมลพิษทางทะเล.....	48
	ที่เกิดจากอุตสาหกรรมปิโตรเคมีในมาบตาพุดคอมเพล็กซ์ตาม	
	กฎหมายภายใน.....	
2.3.1	มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและควบคุมมลพิษทางทะเล... ..	49
	ที่เกิดจากอุตสาหกรรมปิโตรเคมีโดยตรง	
2.3.1.1	มาตรการทางกฎหมายในด้านการป้องกัน	49
	1) ห้ามมิให้ปล่อยสารพิษต่าง ๆ ลงในทะเล หรือ	49
	การกำหนดค่ามาตรฐาน.....	
	(1) พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรม	49
	แห่งประเทศไทย พ.ศ.2522	
	(2) พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535.....	49
	(3) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพ	50
	สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535	
	(4) พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็น	52
	ระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.2535	
	2) การให้การศึกษา ความรู้ และความเข้าใจแก่ประชาชน ..	53
	ชุมชน และผู้ประกอบการเกี่ยวกับมลพิษทางทะเล	
	(1) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพ	53
	สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535	
	(ก) การรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการรักษาสิ่งแวดล้อม	53
	(ข) การจัดตั้งองค์กรเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม(NGO) ..	53
	(ค) การจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบ.....	54
	สิ่งแวดล้อม.....	

2.3.1.2	มาตรการทางกฎหมายในด้านการควบคุม	56
1)	การแจ้งให้ทราบถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นหรือ ใกล้จะเกิด.....	56
(1)	พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535	56
2)	การติดตามและประเมินผล.....	57
(1)	พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535	57
2.3.1.3	มาตรการทางกฎหมายในด้านการให้ความร่วมมือ	58
1)	การให้ความช่วยเหลือทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี	58
(1)	พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่ง ประเทศไทย พ.ศ.2522	58
2)	การให้ความร่วมมือในระดับภูมิภาค	58
(1)	พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่ง ประเทศไทย พ.ศ.2522	58
2.3.2	มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและควบคุมมลพิษทางทะเล... ที่เกิดจากอุตสาหกรรมปิโตรเคมีโดยอ้อม	60
2.3.2.1	มาตรการทางกฎหมายในด้านการป้องกัน	60
1)	ห้ามมิให้ทิ้งของเสียหรือวัตถุอื่นในทะเล.....	60
(1)	พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย..... พ.ศ.2456	60
2.3.2.2	มาตรการทางกฎหมายในด้านการควบคุม	62
1)	การแจ้งให้ทราบถึงความเสียหายที่เกิดขึ้น หรือใกล้จะเกิด.....	62
(1)	ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการป้องกัน และขจัดมลพิษทางน้ำเนื่องจากน้ำมัน พ.ศ. 2547	62
2)	การติดตามและประเมินผล.....	70
(1)	ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการป้องกัน และขจัดมลพิษทางน้ำเนื่องจากน้ำมัน พ.ศ.2547	70

2.4	หน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการป้องกันและควบคุมมลพิษทางทะเล.....	71
	ที่เกิดจากอุตสาหกรรมปิโตรเคมีในมาบตาพุดคอมเพล็กซ์.....	
2.4.1	กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ..	71
2.4.2	การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กระทรวงอุตสาหกรรม.....	72
2.4.3	กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม	72
2.4.4	กรมเจ้าท่า กระทรวงคมนาคม	73
2.4.5	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย	75
2.4.6	กองทัพเรือ กระทรวงกลาโหม	76
3	มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและควบคุมมลพิษทางทะเลที่เกิดจาก	78
	อุตสาหกรรมปิโตรเคมีตามข้อตกลงระหว่างประเทศ และกฎหมายภายใน.....	
	ของต่างประเทศ	
3.1	มาตรการทางกฎหมายในด้านการป้องกันมลพิษทางทะเลตาม.....	80
	ข้อตกลงระหว่างประเทศ.....	
3.1.1	มาตรการทางกฎหมายเรื่องการออกกฎหมาย.....	80
3.1.1.1	อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ.1982.....	80
	(United Nations Convention on the Law of the Sea 1982)..	
3.1.1.2	อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการป้องกันมลพิษจากเรือ.	81
	ค.ศ.1973 และพิธีสาร ค.ศ.1978 , ค.ศ.1997 (International ...	
	Convention for the Prevention of Pollution from Ships	
	1973 and Protocol of 1978 ,1997)	
3.1.2	มาตรการทางกฎหมายเรื่องห้ามมิให้ปล่อยสารพิษต่าง ๆ ลงใน	86
	ทะเล หรือการกำหนดปริมาณสารพิษที่อนุญาตให้ทิ้งทะเล.....	
3.1.2.1	อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ.1982.....	86
	(United Nations Convention on the Law of the Sea 1982)..	
3.1.2.2	อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการป้องกันมลพิษจากเรือ	87
	ค.ศ.1973 และพิธีสาร ค.ศ.1978 , ค.ศ.1997 (International ...	
	Convention for the Prevention of Pollution from Ships.....	
	1973 and Protocol of 1978 ,1997)	

3.1.2.3 อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการเตรียมการ การปฏิบัติ การ และความร่วมมือในการป้องกันและขจัดมลพิษน้ำมัน.. ค.ศ. 1990 (International Convention on Oil Pollution Preparedness, Response and Co-operation 1990)	89
3.1.3 มาตรการทางกฎหมายเรื่องการให้การศึกษา ความรู้ ความเข้าใจ	92
แก่ประชาชนเกี่ยวกับมลพิษทางทะเลจากอุตสาหกรรมปิโตรเคมี ...	
3.1.3.1 อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ.1982.....	92
(United Nations Convention on the Law of the Sea 1982)..	
3.1.3.2 อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการเตรียมการ การปฏิบัติ การ และความร่วมมือในการป้องกันและขจัดมลพิษน้ำมัน.. ค.ศ. 1990 (International Convention on Oil Pollution Preparedness, Response and Co-operation 1990)	93
3.1.4 มาตรการทางกฎหมายเรื่องการออกไปสำคัญรับรองและระเบียบ ..	93
พิเศษสำหรับการตรวจสอบเรือ	
3.1.4.1 อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการป้องกันมลพิษจากเรือ. ค.ศ.1973 และพิธีสาร ค.ศ.1978 , ค.ศ.1997 (International... Convention for the Prevention of Pollution from Ships	94
1973 and Protocol of 1978 ,1997)	
3.1.5 มาตรการทางกฎหมายเรื่องการจัดทำแผนระดับชาติ และแผน	95
ฉุกเฉิน เพื่อป้องกันและขจัดมลพิษที่เกิดจากน้ำมัน	
3.1.5.1 อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการเตรียมการ การปฏิบัติ การ และความร่วมมือในการป้องกันและขจัดมลพิษน้ำมัน.. ค.ศ. 1990 (International Convention on Oil Pollution Preparedness, Response and Co-operation 1990)	95
3.2 มาตรการทางกฎหมายในด้านการควบคุมมลพิษทางทะเลตาม	97
ข้อตกลงระหว่างประเทศ.....	
3.2.1 มาตรการทางกฎหมายเรื่องการแจ้งให้ทราบถึงความเสียหายที่	98
เกิดขึ้น หรือใกล้จะเกิด	

บทที่

หน้า

3.2.1.1	อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ.1982..... (United Nations Convention on the Law of the Sea 1982)..	98
3.2.1.2	อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการเตรียมการ การปฏิบัติ การ และความร่วมมือในการป้องกันและขจัดมลพิษน้ำมัน.. ค.ศ. 1990 (International Convention on Oil Pollution Preparedness, Response and Co-operation 1990)	99
3.2.2	มาตรการทางกฎหมายเรื่องการรายงานอุบัติการณ์เกี่ยวกับ	100
	สารที่เป็นอันตราย	
3.2.2.1	อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการป้องกันมลพิษจากเรือ. ค.ศ.1973 และพิธีสาร ค.ศ.1978 , ค.ศ.1997 (International ... Convention for the Prevention of Pollution from Ships 1973 and Protocol of 1978 ,1997)	101
3.2.3	มาตรการทางกฎหมายเรื่องการตรวจหาละเมิด และการบังคับ	104
	ให้เป็นไปตามบทบัญญัติของอนุสัญญา	
3.2.3.1	อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการป้องกันมลพิษจากเรือ. ค.ศ.1973 และพิธีสาร ค.ศ.1978 , ค.ศ.1997 (International ... Convention for the Prevention of Pollution from Ships 1973 and Protocol of 1978 ,1997)	104
3.2.4	มาตรการทางกฎหมายเรื่องการติดตามและประเมินผล	105
3.2.4.1	อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ.1982..... (United Nations Convention on the Law of the Sea 1982)..	105
3.2.4.2	อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการเตรียมการ การปฏิบัติ การ และความร่วมมือในการป้องกันและขจัดมลพิษน้ำมัน.. ค.ศ. 1990 (International Convention on Oil Pollution Preparedness, Response and Co-operation 1990)	107

บทที่

หน้า

3.3	มาตรการทางกฎหมายในด้านการให้ความร่วมมือเพื่อการป้องกันและควบคุมมลพิษทางทะเลตามข้อตกลงระหว่างประเทศ.....	107
3.3.1	มาตรการทางกฎหมายเรื่องการให้ความช่วยเหลือทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และความร่วมมือทางวิชาการ	108
3.3.1.1	อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ.1982..... (United Nations Convention on the Law of the Sea 1982)..	108
3.3.1.2	อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการป้องกันมลพิษจากเรือ ค.ศ.1973 และพิธีสาร ค.ศ.1978 , ค.ศ.1997 (International ... Convention for the Prevention of Pollution from Ships 1973 and Protocol of 1978 ,1997)	109
3.3.1.3	อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการเตรียมการ การปฏิบัติ การ และความร่วมมือในการป้องกันและขจัดมลพิษน้ำมัน.. ค.ศ. 1990 (International Convention on Oil Pollution Preparedness, Response and Co-operation 1990)	110
3.3.2	มาตรการทางกฎหมายเรื่องการให้ความร่วมมือในระดับภูมิภาค.....	112
3.2.2.1	อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ.1982 (United Nations Convention on the Law of the Sea 1982)..	112
3.3.2.2	อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการเตรียมการ การปฏิบัติ การ และความร่วมมือในการป้องกันและขจัดมลพิษน้ำมัน.. ค.ศ. 1990 (International Convention on Oil Pollution Preparedness, Response and Co-operation 1990)	113
3.4	กฎหมายภายในของต่างประเทศที่อนุวัติการตามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการป้องกันมลพิษจากเรือ ค.ศ.1973 และพิธีสาร ค.ศ.1978, ค.ศ.1997 (International Convention for the Prevention from Ships 1973 and Protocol of 1978,1997).....	114
3.4.1	กฎหมายภายในของเครือรัฐออสเตรเลีย (พระราชบัญญัติการป้องกันทะเล (การป้องกันมลพิษที่เกิดจากเรือ) ค.ศ.1983) (Protection of the Sea (Prevention of Pollution from Ships) Act ...	115

บทที่

หน้า

3.4.2	กฎหมายภายในของสาธารณรัฐประชาชนจีน (กฎหมายว่าด้วย..... การป้องกันสิ่งแวดล้อมทางทะเล ค.ศ.2000) (Marine Environment Protection Law of the People's Republic of China).....	129
3.4.3	กฎหมายภายในของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย (กฎหมายเกี่ยวกับ..... การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ค.ศ.1997) (Law Concerning Environmental Management Law No.23 of 1997)	136
3.4.4	กฎหมายภายในของสาธารณรัฐสิงคโปร์ (พระราชบัญญัติการ..... ป้องกันมลพิษทางทะเล ค.ศ.1990) (Prevention of Pollution of the Sea Act (Chapter 243),1990)	141
4	บทวิเคราะห์.....	151
4.1	วิเคราะห์ทางกฎหมายเกี่ยวกับกฎหมายในการป้องกันและควบคุม	152
	มลพิษทางทะเลจากอุตสาหกรรมปิโตรเคมีโดยตรง	
4.1.1	ปัญหาความซ้ำซ้อนของมาตรการทางกฎหมายเรื่องการกำหนด	152
	มาตรฐานคุณภาพน้ำเสียที่บัญญัติไว้ในกฎหมายหลายฉบับ.....	
4.1.1.1	ตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535.....	152
4.1.1.2	ตามมาตรา 55 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษา..... คุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535	154
4.1.2	ปัญหาความไม่ชัดเจนของมาตรการทางกฎหมาย เรื่องการแจ้ง..... ให้ทราบถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นหรืออาจจะเกิดขึ้น	156
4.2	ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับกฎหมายในการป้องกันและควบคุม.....	158
	มลพิษทางทะเลที่เกิดจากอุตสาหกรรมปิโตรเคมีโดยอ้อม	
4.2.1	ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับองค์ประกอบความผิดของบทบัญญัติ	158
	เรื่องการห้ามทิ้ง เหน้ำมัน ของเสีย ลงสู่แม่น้ำ ทะเล.....	
4.2.1.1	ตามมาตรา 119 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือใน	158
	น่านน้ำไทย พ.ศ.2456	
4.2.1.2	ตามมาตรา 204 แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือใน	161
	น่านน้ำไทย พ.ศ.2456	

บทที่

หน้า

4.2.1.3	ตามมาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาด..... และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.2535	163
4.2.2	ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับบทกำหนดโทษของการทิ้ง เท น้ำมัน..... ของเสีย ลงสู่แม่น้ำ ทะเล.....	167
4.2.2.1	ตามมาตรา 119 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือใน	167
	น่านน้ำไทย พ.ศ.2456	
4.2.2.2	ตามมาตรา 204 แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือใน	167
	น่านน้ำไทย พ.ศ.2456	
4.2.2.3	ตามมาตรา 57 แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาด..... และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.2535	168
4.3	ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับกฎหมายในการป้องกันและขจัดมลพิษ..... ทางน้ำเนื่องจากการรั่วไหลของน้ำมัน	177
4.3.1	ปัญหาความไม่ครอบคลุมครบถ้วนและไม่มีบทกำหนดโทษ..... ของกฎหมายในการป้องกันและขจัดมลพิษทางน้ำเนื่องจากการ การรั่วไหลของน้ำมัน	177
4.3.1.1	ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการป้องกันและ..... ขจัดมลพิษทางน้ำ เนื่องจากน้ำมัน พ.ศ. 2547	177
4.3.2	ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับองค์ประกอบของคณะกรรมการ	182
	ป้องกันและขจัดมลพิษทางน้ำเนื่องจากน้ำมัน	
5	บทสรุปและข้อเสนอแนะ	184
5.1	บทสรุป.....	184
5.2	ข้อเสนอแนะ.....	190
	บรรณานุกรม.....	206

บทที่	หน้า
ภาคผนวก	215
ภาคผนวก ก. สายการผลิตปิโตรเคมี.....	216
ภาคผนวก ข. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการป้องกันและขจัดมลพิษทางน้ำ.....	220
เนื่องจากน้ำมัน พ.ศ.....	
ประวัติผู้เขียน.....	232